

VÁRI VINCE

Nyomozási erőforrások elosztásának elve és logikája a magyar rendőrségen

ABSTRACT

This study examines the principles and rationale governing the allocation of investigative resources within the Hungarian police force, with a particular focus on efficiency and social impact. The research employs a historical and taxonomic analysis of police jurisdiction and competence regulations, an evaluation of crime statistics, and the application of the Crime Harm Index (CHI) concept. In addition to empirical methods, the study analyzes relevant legislation and criminological literature. The findings indicate that the current allocation of investigative resources does not adequately correspond to actual crime patterns, leading to an uneven distribution of workload among police units. The introduction of a Crime Harm Index could facilitate a more efficient allocation of investigative capacity and better address the social consequences of crime. The study contributes to enhancing police efficiency by identifying the limitations of the existing system and proposing the adoption of a modern, science-based approach that takes into account both the social and economic impacts of crime.

Keywords: investigative resource allocation ■ police efficiency
■ Crime Harm Index (CHI) ■ crime statistics ■ jurisdiction ■ social impact of crime

I. BEVEZETÉS ÉS MÓDSZERTAN

A hatékonyság absztrakt fogalma a büntető igazságszolgáltatásban – Farkas Ákos tudományos munkásságának köszönhetően – meghatározó tényezőjévé vált az utóbbi évtizedek magyar nyelvű kutatásaiban is.^[1] Kutatások rávilágítottak, hogy az időszzerűség és az eredményesség követelményének teljesítése gyakran konkurál az alkotmányos normák betartásával, garanciális szabályokkal és a felek számára biztosított jogok érvényesítésével.^[2] A hatékonyságot számos megközelítésből ele-

[1] Barabás, 2019, 43-48.; Inzelt et al., 2009, 35-37., Szabó, 2007, 363-378., Vári, 2016, 477-582.

[2] Farkas, 2007, 77-90.

mezhetjük; jogász körökben leginkább az említett alapjogi és garanciális jogok problematikája szokott a vizsgálat fókuszában lenni. Azonban létezik egy olyan dimenzió, amelyet gyakran figyelmen kívül hagynak a hazai kutatások: ez a bűnüldözési erőforrások elosztásának és allokálásának kérdése. A nemzetközi gyakorlatban mindezt egyre inkább a Crime Harm Index (CHI) segíti: a CHI olyan súlyozott mutató, amely a bűncselekményeket a sértetteknek és a társadalomnak okozott ártalom alapján egyetlen skálára vetíti, tipikusan szankciós „tarifák” vagy empirikus ártalomsúlyok felhasználásával; 12 ország rendészeti gyakorlatában már alkalmazzák beavatkozások tervezésére, értékelésére és erőforrás-elosztásra.^[3]

Mi sem igazolja a kérdés tárgyalásának létjogosultságát, mint annak ténye, hogy számos modern, rendőrséggel kapcsolatos empirikus kutatásban az egyes kísérleti beavatkozások (rendőri jelenlét, kamerás megfigyelés stb.) már nem az egyes bűncselekménytípusok alapján történnek, hanem a sértetti szempontokat előtérbe helyező Crime Harm Index szerint. Ezzel szemben Magyarországon nem létezik Crime Harm Index; a nyomozási erőforrások elosztása elmaradt, részben történetileg rögzült rendszer alapján történik, miközben a rendelkezésre álló humán és technikai kapacitások egyre inkább limitáltak. Rendkívül fontos kérdés annak meghatározása, hogy az állampolgárok a sérelmükre elkövetett bűncselekmények esetén milyen eséllyel juthatnak hozzá a bűnüldözés erőforrásaihoz, valamint milyen technikai és humán erőforrás-színvonal (mennyiség és minőség) áll a rendelkezésükre, amelyet az állam a közbiztonság bűncselekmények túlnyomó többségének üldözésére fordít. E körülmény már önmagában meghatározza az egyes nyomozó hatóságok eljárás megindítási hajlandóságát, tekintettel a saját leterheltségükre és az officialitás elvére.^[4]

Fontos tisztázni, hogy Magyarországon több tízezer bűncselekmény felderítése és bizonyítása közel sem kerül annyiba az államnak, mint például ezer másik, de magasabban priorizált ügy nyomozása. Vagyis az, hogy az állam egy büntetőügyre mennyi időt, energiát és pénzt fordít, túlnyomórészt az adott bűncselekmény büntetőjogi minőségétől függ, amely önmagában közel sem jelenti, hogy a tényállást felderítik vagy az elkövető személyét megállapítják; ha mégis, akkor az elkövetőt többnyire e minősítés alapján vonják felelősségre az esetleges bírósági eljárásban. Ez a helyzet részben annak köszönhető, hogy a rendőrség hatásköre és illetékessége a legtöbb bűncselekménytípus esetében nem a büntetőeljárásról szóló törvény (Be.) szintjén kerül tételesen meghatározásra. Következésképpen az erőforrások ügytípus szerinti priorizálásának joga a szakma végrehajtási szintjére került át. Ugyanakkor a NAV nyomozó hatóságának hatáskörét a Be. 34. § (2) bekezdése, az ügyészség nyomozati hatáskörét pedig a 30. § határozza meg. Ezzel szemben a nyomozással érintett bűnügyek 90%-nál is nagyobb hányadában a Be. 35. § (1) bekezdése alapján a rendőrség – mint általános nyomozó hatóság – látja el a nyomozó hatósági jogkört.

[3] Sherman et al., 2016; Van Ruitenburg – Ruiter, 2022; Renys et al., 2023.

[4] Be. 4.§. (1) bekezdés.

Mit jelent ez a gyakorlatban? A bűnügyek túlnyomó többségét a városi vagy kerületi rendőrkapitányságokon nyomozzák, ahol a legnagyobb az emberhiány és a legalacsonyabb a technikai színvonal. Tapasztalataim szerint Budapesten is található olyan kerületi kapitányság, ahol egy előadó kezelésében akár 70–80 folyamatos ügy is lehet. Ezzel szemben a magasabb szinten elhelyezkedő nyomozó hatóságok (pl. megyei rendőr-főkapitányságok, központi nyomozó intézmények) – amelyek a sajátos, ám tudományosan nem igazolt elvek alapján kiválasztott ügyekkel foglalkoznak – lényegesen alacsonyabb ügykapacitással dolgoznak.

Felmerül a kérdés: ez a gyakorlat teljesen rendben van? Nem lenne szükséges legalább tudományosan megalapozott, empirikusan igazolt szakmai elvek alapján dönteni arról, hogy az egyébként is szűkös erőforrásokat – szakembereket és technikai eszközöket – valójában mire fordítjuk? Álláspontom szerint egy demokratikus berendezkedésű országban az állampolgároknak joguk van ahhoz, hogy egy ilyen, jelentős fontosságú rendszer transzparensen átlátható, érthető és tudományosan igényes feltételek szerint működjön.

Jelen tanulmány kereteit meghaladja a nyomozó hatóságok teljes hatáskörének és szervezeti lehetőségeinek, valamint a hatáskörökhöz mért kapacitásoknak az átfogó összehasonlítása. Csupán a nyomozások legnagyobb hányadát végző általános nyomozó hatóság van a vizsgálat fókuszában, amely az általános rendőrségi feladatokra létrehozott és azokat ellátó rendőri szerv részét képezi (Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 1. § (1) bek., továbbiakban NYER). A kép teljességéhez azonban szükséges lenne az országban lévő összes, nyomozással foglalkozó szerv teljes kapacitásának eloszlását is vizsgálni: a rendőrség általános nyomozó hatósági feladatait ellátó szervek (Be. 34. § (1) bek.) mellett a Nemzeti Adó- és Vámhivatal – mint különös hatáskörű nyomozó hatóság (Be. 34. § (2) bek.) –, továbbá a büntetőeljárás törvényben „a büntetőeljárásban eljáró egyéb szerv” formájában nevesített egységek, így a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve, valamint a rendőrség terrorizmust elhárító szervei, a Nemzeti Védelmi Szolgálat és a Terrorelhárítási Központ, amelyek szintén ellátnak büntetőeljárás és kvázi nyomozási feladatokat. A rendőrségről szóló törvény hatáskörükbe utal bizonyos bűncselekményeket, amelyekben az előkészítő eljárást – és bizonyos esetekben a felderítést is – elvégezhetik (Be. 339. § (3) bek.). Nem szabad megfeledkezni az ügyészségről sem, amely kizárólagos nyomozati jogkörrel rendelkezik bizonyos, főként speciális alanyokhoz kötődő ügykörben és az eljárási törvényben meghatározott bűncselekmények esetében.

Módszertani szempontból elsődlegesen a büntetőeljárásjog és a NYER hatásköri és illetékességi szabályozását vizsgáltam történeti és rendszertani szempontból. A hatásköri és illetékességi szabályozás szorosan összefügg a rendőrségnél jellemző statisztikai szemlélettel, amely inkább a statisztikai mutatók teljesítését preferálja a társadalmi hatások figyelembevételé helyett. Ehhez kapcsolódva átfogóan elemeztem a bűnügyi statisztikákra vonatkozó kutatásokat és publikációkat. A kutatás fő célkitűzése annak feltárása volt, hogy – függet-

lenül a politikai és társadalmi rendszertől – miért maradt változatlan a nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét meghatározó szabályozás, figyelmen kívül hagyva a tudományos és racionális elveket. Annak ellenére, hogy a rendszer tartalmaz bizonyos kiegészítő elveket a célszerűség érdekében (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 8. § (1) bek.), a szubszidiárius elvek nem képesek megfelelően allokálni a nyomozási erőforrásokat a bűnözési helyzetekhez igazodva, és még a szakmapolitikai célokat sem szolgálják kellő hatékonysággal. Ennek oka, hogy ha a rendszer rugalmasan működne, nem lennének olyan jelentős terhelési különbségek a nyomozó hatóságok között.

Feltételezésem szerint a hierarchikus és központosított struktúra nem alkalmas egy ilyen merev hatásköri és illetékességi rendszer kiegyensúlyozására. Csak egy tudományosan megalapozott, megfelelő adatminőségre építő, empirikus kutatásokkal alátámasztott és gyorsan reagáló ügyelosztási módszertan lenne képes erre a feladatra. E célra a Crime Harm Index – amely számos országban használatban van – kiváló alapot szolgáltathatna, különösen egy olyan statisztikai adatszolgáltatási rendszerrel kiegészítve, amely legalább részben független a rendőrségtől. A tanulmány következő fejezeteiben bemutatom a CHI alapú erőforrás-allokáció hazai adaptációjának koncepcionális és gyakorlati kereteit.

II. A RENDŐRSÉG NYOMOZÓ HATÓSÁGAINAK HATÁSKÖRE ÉS ILLETÉKESSÉGE – SZABÁLYOZÁSI JELLEMZŐK

A jelenleg hatályos rendőrség nyomozó hatóság hatásköri és illetékességi szabályozása a következő jellemző sajátosságokat mutatja:

- háromszintű munkamegosztás jellemzi, ahol a nyomozások döntő többsége ^[5] a helyi szintű nyomozó hatóság hatáskörébe tartozik,
- a kiegészítő mellékletek határozzák meg, hogy milyen bűncselekménytípusok tartoznak a területi nyomozó hatóságok hatáskörébe, ezek nem minden esetben a bűncselekmények büntetőjogi kategóriái ^[6] szerint realizálódó társadalmi veszélyesség alapján kerülnek tartalmilag meghatározásra,
- a hatáskörelvonás általános a hierarchiában felfelé irányulóan, ez elé csak egy akadályt gördít a rendelet: ha egyszer átvette egy magasabb szintű szerv az ügyet, vissza már nem adhatja (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 10. § (1) bek.),

[5] Ez az arány a jogszabály mellékleteinek tartalmától és a Be. törvény által más nyomozó hatóságokhoz utalt ügytípusuktól függően változott, de ez kb. a nyomozások 90-95%-át teszi ki. Lásd: éves ENYÜBS statisztika.

[6] Ez a nagyon elleni bűncselekményeknél az értékhatárokat takarja, egyébként a különös törvényi tényállások egyes minősített eseteit helyezi el a 25/2013. (VI.24.) BM rendelet különféle mellékleteiben az nyomozóhatóságokat hozzájuk rendelve.

- bár a rendelet 6.§.(2) bekezdése alapján alacsonyabb rendőrkapitánysági szintről is indulhat(na) áttételére irányuló kezdeményezés hatáskör hiánya miatt, de ennek erősen ellentmond a gyakorlat és az ezzel harmonizáló rendelkezés (7.§.(4) bek.), amely a rendőrfőkapitány számára még főkapitánysági (fővárosi) hatáskörbe tartozó ügy esetében is adhat lehetőséget, hogy akár egyéb – magyarán nem indokolt – okból kijelölje az ügyben való eljárásra a területén lévő rendőrkapitányságot,
- a magasabb szintű nyomozó hatóságokhoz a 90-es éveket követően nem a bíróságok hatásköri szabályozói, hanem „bűnüldözési” szempontok szerint telepíti a jogalkotó hatáskört,
- a konkrét nyomozási feladatok átadása tekintetében a hierarchiában magasabb szinten lévő nyomozó hatóságok nem kötelesek átvenni a nyomozásokat az alacsonyabb szinten lévő nyomozó hatóságoktól, hiszen mindig a magasabb szinten lévő nyomozó hatóság vezetője dönt az áttételről, a célszerűségi szempontok alapján,
- a csekély társadalomra veszélyességű, helyben elkövetett bűncselekmények nyomozását főszabályként nem kezeli külön a jogszabály, így azok nem oszthatóak tovább helyi nyomozó hatóság, nyomozó szerv alatti KMB lebontás szerint, amivel értelemszerűen a helyi szintű szervek által ellátott ügyszámokat növelik.

A jogalkotó hatásköri és illetékességi kérdéseket érintő jogszabályi módosításai többnyire azt a célt szolgálták, hogy a kiemelt kategóriába tartozó bűncselekmények nyomozása egyik területi szervtől egy másik területi szervezethez, esetleg központi szervtől területi szervezethez kerüljenek át. Továbbá új kiemelt vagy kivételes hatáskörű területi szerveket hozzon létre vagy nevezzen át, de ezek a helyi szintű nyomozó hatóságokhoz rendelt bűncselekmények nyomozásának számarányára jelentős változást nem gyakoroltak. Másrészt a bűnözés területi jellemzőinek változásai a területi és helyi nyomozó hatóságok számára és elhelyezkedésére hatást ugyancsak nem fejtett ki. A helyi nyomozó hatóságok ügyterhelése az illetékességi szabályozás típusától fogva – a bűnözés területi adottságától függően – nem kontrollált, a szabályozó csak a vertikális, de a bűnüldözés hatékonyságát érintő horizontális áthelyezés vonatkozásában még kivételes indokokat sem említ. Az illetékesség szerinti adott helyiségben – vármegyesezékhely – több szinten működtetett nyomozó hatósági struktúra aránytalan kapacitáselosztást eredményezett a helyben jelentkező bűnüldözési viszonyokra tekintettel.^[7]

A 90-es évek végére a bűnözés óriási robbanást produkált, 10 év alatt a regisztrált bűnözés közel háromszorosára nőtt,^[8] a bűnüldözés a kisebb társada-

[7] Elemezve az előzmény szabályozókat: 1956. évi 35.sz.tvr., 10/1979.(BK 7.) BM számú utasítás, 9/1990. (II. 7.) BM rendelet, 15/1994. (VII.14.) BM rendelet, 3/2008.(I.16.) IRM rendelet.

[8] A rendszerváltozás előtti évek 200 ezer körüli bűncselekményszáma 1998-ra 600 ezer felé emelkedett.

lomra veszélyességű, de nagy tömegű vagyron elleni és erőszakos bűnözés területi és minőségi átalakulásával mit sem törődve, változatlan „munkamegosztási” sémában funkcionál. A bűnözési trend megfordulásának és az erőteljes jogalkotói dekriminalizálásnak köszönhetően a bűnözés statisztikai számai 2010 óta folyamatosan csökkennek.^[9] Ez azonban mit sem javított a tényleges munkaterhelésen, hiszen a bűncselekmények jelentős része ma már kvalifikáltabb, internettel összefüggő elkövetési forma lett. Emellett kiszélesedett a büntetőeljárásban részt vevők jogi és garanciális rendszere, a 2017. évi CX. Büntetőeljárás törvény számos újítást telepített a nyomozó hatóságokra, többek között az elektronikus kapcsolattartást, a telekommunikációs eszközök használatát, de nem utolsósorban a különleges bánásmód intézményét is bevezette. Ma a nyomozások már lényegesen összetettebb nyomozati dokumentációs és ügyintézési terhet várnak el egy nyomozótól, mint 2018 előtt. Ebből kifolyólag a munkamegosztás arányosságának kérdését nemhogy megoldotta volna a bűncselekmények számának csökkenése, hanem még akkumulálta is. Tekintettel arra, hogy a bűnügyi munkamegosztás éppolyan aránytalan, mint 30 évvel korábban, miközben az ügyek nyomozási tevékenységei – gondoljunk csak a rendőrségen alkalmazott Robotzsaru informatikai rendszer egységes és uniformizált algoritmusaira – egyre inkább kezdenek homogénné válni. Mindössze a rendelkezésre álló informatikai eszközök és a kollégák munkaideje jelent döntő faktort abban az vonatkozásban, hogy az egyes nyomozások eredményesen vagy eredménytelenül zárulnak.

III. HATÁSKÖRI ÉS ILLETÉKESÉGI SZABÁLYOZÁS MINT AZ ERŐFORRÁSOK CÉLSZERŰ ÉS ARÁNYOS ELOSZTÁSÁNAK ESZKÖZE

Ahogy már említésre került, a hatáskör meghatározásának eszköze kizárólag egy elven alapszik, mégpedig, hogy hogyan minősül és milyen büntető anyagi jogi tényállásba ütközik az elkövetett bűncselekmény (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 1-4. mellékletek). A tényállások hatóság általi minősítése ezért elsődleges, mert az egyes nyomozó hatóságok a minősítések sajátos „értelmezésével” képesek csökkenteni saját terhelésüket, és áttételről határozni a hatáskör, de leginkább az illetékesség hiánya miatt (Be. 350.§. (1) bek.).

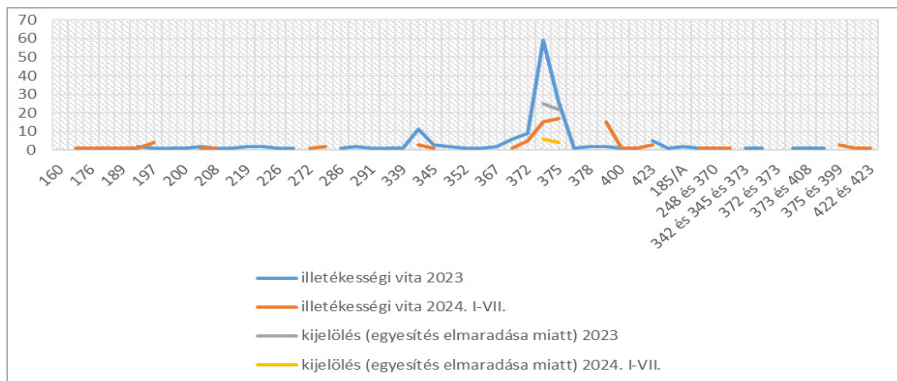
A normákból fakadóan a nem általános nyomozó hatósági feladatokat ellátó szervek rendkívül alacsony számú bűncselekményre rendelkeznek hatáskörrel, ezért zömében a hazai nyomozó hatóságok negatív illetékességi összeütközése miatt kell foglalkozni az Országos Rendőrfőkapitányságnak (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 4. §.). További eljárásjogi eszköz a nyomozó hatóságok számára, hogy csökkenteni tudják saját terhelésüket az egyes ügyek egyesítésével és el-

[9] 2018-ban már csak 186 724 regisztrált bűncselekményt tartottak számon az országban.

különítésével (Be. 147.§. (1) bek.). Ez rendkívül aktuális az internetes csalások elszaporodása miatt. Ugyanis a jelenlegi illetékességi elvek alapján olyan anomáliák alakultak ki a rendőrségen, hogy gyakran több ezer elkövetést kellene egy nyomozó hatósághoz egyesíteni.

Melynek megakadályozása érdekében az egyes nyomozó hatóságok az ügyekbe való betekintési jog korlátozásáról döntenek, hogy a tömeges szabálysértési értékre elkövetett ügyek ne náluk landoljanak. Amennyiben ezt a jogot nem korlátoznák, úgy a többi nyomozó hatóság észlelné, hogy máshol már indult eljárás hasonló ügyben, és az áttételről vagy az egyesítésről határozná, így az ügy ahhoz a nyomozó hatósághoz kerülne, amelyik már elsődlegesen intézkedett az ügyben (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 3. § (2) bek.).

Az 1. számú ábra azt szemlélteti, hogy a hatásköri és illetékességi szabályok ténylegesen erőforrás-elosztó mechanizmusként csak relatív módon alkalmasak. A jogi minősítések rugalmas értelmezése, az áttételek, valamint az ügyek egyesítése és különítése a leterheltség menedzselésének eszközei, amelyek különösen a tömeges, online csalásoknál generálnak negatív hatásköri összeütközéseket. A fő tanulság, hogy a rendszer csak korlátozottan biztosít célszerű és arányos erőforrás-allokációt, mert a súlyozás nem a tényleges társadalmi ártalomhoz és munkateherhez, hanem a formális minősítéshez igazodik.

1. ábra: Illetékességi összeütközések és egyesítések elmaradása miatti döntések az Országos Rendőr Főkapitányságon

(Forrás: ORFK Korrupció és Gazdasági Bűnözés Elleni Osztály, dr. Nagy Richárd r. alezredes osztályvezető)

A diagram alapján levonható az a lényeges következtetés, hogy különösen a kiemelt vagy előre meg nem állapítható számú sértettel és bűncselekményi rendbeliséggel járó, illetőleg rendkívül nehezen vagy egyáltalán nem felderíthető elkövetőkkel rendelkező elkövetési formáknál jelenik meg a negatív hatásköri összeütközés az egyes nyomozó hatóságoknál. Melynek eredménye a szakírányításnál, zömében az ORFK-án csapódik le (25/2013. (VI.24.) BM rendelet, 3.

§ (2) bek.). Ilyen bűncselekmények tipikusan – különösen az online elkövetési módok elszaporodása miatt – a Btk. 373.§. csalás, illetve a Btk. 375.§., mely utóbbi az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalást takarja. Ezen bűncselekmények miatti döntések száma, bár száz alatti, de ez esetenként akár több százszor több tényleges elkövetést takar a rendbeliségek magas száma miatt, így végképp érthető az egyes nyomozó hatóságok azon törekvése, hogy saját kapacitáshiányukat negatív hatásköri összeütközéssel vagy a szükségszerűen indokolt egyesítések elkerülésével oldanák meg.

Fontos leszögezni, hogy jelen tanulmányban nem a hatáskör és illetékesség meglétének szükségességét vitatom, mivel annak léte szükséges és elengedhetetlen feltétele minden munkaszervezetnek, így a bűnüldözés működésének is. Éppen ezért, az elosztó funkcióként való működése a kérdéses, vagyis az a döntő, hogy a szabályozás és a vele kialakult gyakorlat mennyire tölti be rendeltetését és osztja el hatékonyan az erőforrásokat, tekintettel olyan, lényeges szempontokra, mint hogy az adott bűnözés térben és időben hol és milyen mértékben (gyakorisággal) fenyegeti a lehetséges sértetteket, és a várható büntetési tételek hogyan igazodnak ehhez.

A hatályos 2017. évi CX. és a korábbi 1998. évi XIX. Büntetőeljárásról szóló törvények kontinuitásban vannak a korábbi eljárásjogi törvények rendelkezéseivel, azaz a nyomozóhatóság hatáskörét és illetékességét nem az eljárási törvény maga szabályozza, hanem delegálva azt mindenkori „gazdájához”, külön jogszabály keretein belül telepíti. Ezzel megadva a jogot a végrehajtó hatalom számára, hogy a nyomozási feladatok ellátására, tehát a bűnüldözésre rendelkezésre álló erőket sokkal rugalmasabban, gyorsabban és hatékonyabban igazítsa a változó bűnözési viszonyokhoz. „A nyomozó hatóságra vonatkozó hatásköri szabályozók specialitása az, hogy a büntetőügyekkel kapcsolatban tennivalókat részben a rendőrség szervein belül, másrészt azonban a rendőrség szervei és más, ugyancsak nyomozó hatóságként tevékenykedő szervek között osztják meg.”^[10]

IV. A BŰNÜLDÖZÉS ELOSZTÓ FUNKCIÓJÁNAK ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELESE

A proaktív rendőri tevékenység és a bűnmegelőzési modellek alkalmazása napjainkban egyre hangsúlyosabbá vált. „A klasszikus, reakciós rendőri tevékenység helyett a proaktív megközelítés, amely a bűnmegelőzésre összpontosít, egyre inkább előtérbe kerül. A rendőri erőforrások elosztását úgy kell megtervezni, hogy azok a bűnözés elrettentő hatását maximalizálják. A multinomiális logit modellek alkalmazása lehetővé teszi, hogy a bűnözés eloszlását figyelembe véve optimalizálják a rendőri erőforrások elhelyezését”.^[11] A multinomiális logit modellek alkalmazása lehetővé teszi a bűncselekmények eloszlásának figyelem-

[10] Szabóné, 1974, 119.

[11] Resource Allocation for Crime Prevention with Deterrence Effect, 2023, 2.

bevételeivel a rendőri erőforrások célzott elhelyezését, amelyet a tudományos szakirodalom is alátámaszt. Például Andersen (2015) a *Predicting Local Crime Clusters Using (Multinomial) Logistic Regression* című tanulmányában bemutatja, hogy ezzel a modellel előrejelezhető a különböző területeken lévő bűncselekmények valószínűsége, és így a rendőri erőforrások elhelyezése optimalizálható.^[12] A módszer lehetővé teszi a bűnözési „hot spotok” és „cool spotok” azonosítását, valamint a kockázatcsökkentő intézkedések hatékony kialakítását. A proaktív rendőri tevékenység nemcsak a bűncselekmények utáni reakcióra összpontosít, hanem a megelőzési és elrettentő hatásokra is, így hozzájárul a bűnözés visszaszorításához és a társadalmi biztonságérzet javításához.

A modern kutatások eredményei ugyancsak alátámasztják, hogy a hatékony erőforrás-elosztás nemcsak a bűnüldözés minőségére, hanem a bűnözés társadalmi költségeinek minimalizálására is hatással van. A fő cél, hogy a rendelkezésre álló rendőri erőforrásokat olyan módon helyezzük el, amely a bűnözési helyzetnek megfelelően biztosítja a kellő nyomozói kapacitást, miközben a társadalmi hatásokat is figyelembe veszi. „A hierarchikus és erősen centralizált rendszerek gyakran képtelenek kiegyenlíteni és ellensúlyozni a hatásköri és illetékességi elosztás merev struktúráját. Csak egy tudományosan kidolgozott, jó minőségű adatokon alapuló, empiriailag alátámasztott és folyamatosan karbantartott ügyelosztási rendszer képes ezt megvalósítani a gyorsan változó világban.”^[13]

Ellentétben a tudományos diskurzusok mentén született megoldásokkal, a magyar hatásköri szabályozás az elosztási rendszer tükrében azt mutatja, hogy a helyi nyomozó hatóságok kisebb humánerőforrás-kapacitása mennyiségi tekintetben többszörösen nagyobb ügyszámot lát el, mint a területi vagy a kiemelt szervek. Valójában a hatékonyság hiányával szembesülünk, ha a hatékonyság fogalmát úgy közelítjük meg, hogy az ügyek számát helyi, területi és központi hatásköri szinten bontjuk, és számszerűen – költségáfordításként – ezekre vetítjük le a munkaerőt. „Az eredményesség a bűnüldözés és a rendőrség munkájának, működésének vizsgálatában számszakilag mérhető, és statisztikailag egzakt mutatók alapján képződik és válik megfoghatóvá, de leginkább a szervezet saját maga által kreált teljesítmény-mutatóiban ölt testet. Ezeket az eredményességi mutatókat azonban a hatékonyság valódi vizsgálatánál kizárólag csak az inputok (pénz, humán erőforrás, tárgyi és technikai tényezők stb.) és az outputok (felderítési mutatók, regisztrált bűncselekmények, eredményes nyomozások stb.) függvényében határozhatnánk meg. Ám ez a módszer sem a bűnüldözés »valós« mércéjét nyújtja.”^[14]

Következésképpen a rendőri erők növelése nem feltétlenül eredményezi a bűnözés csökkenését, az csupán a bűnüldözés kapacitását növeli, ami a statisztikákban legfeljebb a látencia „sötét mezőjének” csökkenésével jár, ámde a

[12] Andersen, 2015.

[13] Vári, 2024, 105.

[14] Vári, 2014, 90.

szervezet társadalmi ázsióját legkevésbé sem növeli.^[15] A bűnügyi statisztika tehát legkevésbé sem szolgálhat a „hatékonyság” kifejezésére, adataiból éppen az ellenkező eredményre juthatunk. Az egyirányú punitív, formális kontroll és elrettentés ugyanis nem alkalmas a bűnözési trend érdemi alakítására, ahogy az állampolgárok bizalmának elnyerésére sem. Sokkal inkább a bűnmegelőzési modellek közül a konstruktív, érintettek bevonó és az informális társadalmi kontroll logikája szerint működő beavatkozási formák sikeresebbek.^[16]

A bűnüldözési erőik merev és hierarchikus hatáskör és illetékesség szerinti elosztási rendszere igazából kevésbé van tekintettel az ország bűnözési szempontból megosztott térképére, a bűnözés változására, és arra sem, hogy a lakosság számára egyformán és arányos színvonalon tenné elérhetővé a rendőrség nyomozati kapacitását. „A jelenlegi, hierarchikus erőforrás-elosztási rendszer nem veszi figyelembe a különböző területeken eltérő bűnözési rátákat, és nem biztosítja mindenki számára egyenlő hozzáférést a nyomozó kapacitáshoz Magyarországon. Fontos, hogy a rendőri erőket ott helyezzük el, ahol a legnagyobb szükség van rájuk, és erős partnerséget alakítsunk ki a helyi lakossággal.”^[17] Egyedül a helyben szolgáló rendőr éri el azt, hogy a lakosság vele együttműködve, segítő, partneri módon bízson meg benne.^[18] A centralizált bűnüldözési modellben, a helyi közbiztonság igényeihez alkalmazkodva, az illetékességi területtől független, nagyobb átjárhatóságot eredményező erőelosztás és áthelyezési rendszer kialakítását ugyancsak akadályozza a hierarchikus szervezeti felépítési rendszer, amely egyszerre távol viszi a döntést a helyi közbiztonság-szükséglet megjelenési helyétől.

A társadalmi bizalmi tőke „mérhetetlen” dimenzió e megközelítésben, ami ugyan közvetlen összefüggésben van a rossz és nem észszerű elosztás szerint működő elosztási modellel. Hiánya teszi lehetővé a bűnüldözés jelenlegi, statisztikailag eltorzított, eredménycentrikus, statisztikai torzításnak kitett modelljének túlélését.^[19]

A teljesítményértékelés nemcsak a statisztikai mutatókra, hanem a lakosság biztonságérzetére, a szervezet társadalmi elfogadottságára is kiterjedhet. „A teljesítménymérés során fontos, hogy a rendőrség nemcsak a mennyiségi eredményeket, hanem a lakosság biztonságérzetét, a szervezet gyorsaságát, a nyilvánosság tiszteletét, valamint az erőforrások hatékony felhasználását is figyelembe vegye.”^[20] A teljesítménymutatók fejlesztése során a szervezeti célok, a stratégiai prioritások és a társadalmi elvárások összehangolása elengedhetetlen a valódi hatékonyság eléréséhez.

A 2010-es éveket követően születettek megoldások a szervezeti teljesítmény-

[15] Szikinger, 1996, 26-45.

[16] Borbíró, 2009, 350.

[17] Vári, 2024, 113.

[18] Ligeti, 2008, 144-145.

[19] Hanvay, 2004, 141.

[20] Office of Community Oriented Policing Services [COPS], 2023, 4.

értékelés elemeire nézve, olyan belső szabályozókban, mint a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok, a rendőrkapitányságok és a határrendészeti kirendeltségek objektív mérőrendszer alapján történő értékelésének eljárásáról szóló 18/2012. (X. 12.) ORFK utasítás, majd a minősítés rendjéről és a szervezeti teljesítményértékelésről szóló 26/2013. (VI. 26.) BM rendelet, és a belügyminiszter irányítása alatt álló egyes fegyveres szervek szervezeti teljesítményértékelése keretében elvégzendő, a szervezeti működés teljesítménymutatói értékelésének szempontrendszeréről szóló 36/2013. (XII. 21.) BM utasítás.^[21] Azonban ezek számos gyerekbetegséggel küzdöttek és küzdenek, legfőképpen azzal, hogy pusztán a rendőrség mennyiségi teljesítményének növelésére és nem azok társadalmi hatásaira összpontosítanak, illetve a legkisebb mértékben sem számolnak az adott rendőri szerv működési környezetével.^[22]

V. A CRIME HARM INDEX (CHI) SZEREPE A BŰNÜLDÖZÉS ERŐFORRÁSAINAK ELOSZTÁSÁBAN

Ahogy már a bevezetőben említésre került, a Crime Harm Index (CHI) egy innovatív mérőeszköz, amelyet a bűncselekmények súlyosságának és társadalmi hatásainak értékelésére használnak, különösen az angolszász országokban, ahol a kriminológiai kutatások jelenleg a legmagasabb szinten vannak, globális tudományos érteken nézve. Az index lényege, hogy más szemléletet adjon a bűnözés vizsgálatához és súlyosságának megítéléséhez, ezáltal a beavatkozási területek meghatározásához. Statisztikai szempontból a bolti lopás és az emberölés is 1-1 db bűncselekménynek számít, azonban az emberölés káros hatása jóval nagyobb a bolti lopásénál. Az index egy hozzárendelt számértéket jelent minden elkövetett bűncselekménynél. A számérték az első büntényes elkövetőre, a bírói gyakorlat alapján az adott bűncselekményre kiszabott letöltendő szabadságvesztés, napokban meghatározva. Egyszerű példával, a bolti lopás első büntényesnél 10 nap elzárást ér, ezért 10 pontot kap, az emberölés első büntényesnél 10 év szabadságvesztést ér, ezért 3650 pontot kap (10 x 365 nap). Ha egy ilyen indexszel ellátott bűnügyi statisztikára pillantunk rá, vagy ez alapján vizualizáljuk a bűncselekmények térbeli eloszlását egy térképen, akkor teljesen más képet kapunk a bűnözésről és kezelendő bűnügyi problémákról, minthogyha csak a bűncselekmények egyszerű számát („count”) vizsgálánk. A bűncselekmények egyszerű száma („count”) és a bűncselekményekkel okozott mentális és anyagi kár („harm”) mellett még fontos, hogy a bűncselekmények nyomozásának van költsége („cost”) is. Ez egy adott bűncselekmény nyomozásának költsége, amely az államot terheli, és emberölésénél például több milliós tételt jelent. Ellentétben a hagyományos bűnügyi statisztikákkal, amelyek csupán a bűncselekmények

[21] Vári, 2017, 161-183.

[22] Vári, 2014, 389-422.

számát rögzítik, a CHI célja, hogy a bűncselekmények valódi (társadalmi, gazdasági) hatását mérje, figyelembe véve azok összességben és súlyozott módon megjelenő következményeit és a társadalomra gyakorolt hatásait.^[23] A CHI minden bűncselekményhez egy súlyozási értéket rendel, amely a bűncselekmény súlyosságát tükrözi. Ezek a súlyok általában az igazságszolgáltatási rendszer ítéleteiből és büntetési tételeiből származnak. A súlyok meghatározásához az alábbi tényezőket veszik figyelembe:

- Büntetési időtartam: az egyik leggyakrabban használt súlyozási tényező a bűncselekményért kiszabott börtönbüntetés hossza. Például egy emberölés súlya magasabb, mint egy kisebb lopásé, mivel a gyilkosságért hosszabb börtönbüntetés jár.
- Áldozatok száma és sérülés mértéke: a bűncselekmény által érintett áldozatok száma és a sérülés mértéke szintén befolyásolja a súlyozást.
- Gazdasági hatások: a bűncselekmény gazdasági hatásai, például a lopás vagy csalás által okozott anyagi kár, szintén része lehet a súlyozásnak.^[24]

A CHI megalkotásához és karbantartásához széleskörű és folyamatos adatgyűjtés szükséges. Az adatgyűjtés során figyelembe veszik a rendőrségi statisztikákat, és ebben meg kell különböztetnünk a hivatalos, rendőrség által kiadott statisztikákat az olyan statisztikáktól, mint amilyen akár a British Crime Survey (BCS), amely elfogulatlanabbnak tekinthető adatokat tartalmaz.^[25] A BCS, vagyis a Crime Survey for England and Wales (CSEW) egy széleskörű és átfogó lakossági felmérés, amely az Egyesült Királyságban élők bűncselekményekkel kapcsolatos tapasztalatait és észleléseit gyűjti össze. A BCS célja, hogy kiegészítse a rendőrségi bűnügyi statisztikákat, és átfogóbb képet adjon a bűnözés valós mértékéről és természetéről. A felmérés különösen fontos, mert sok bűncselekményt nem jelentenek be a rendőrségen, így a BCS révén ezek a "rejtett" bűncselekmények is napvilágra kerülnek.^[26] Magyarországon csak egyetlen, a rendőrség és az ügyészség által előállított statisztikai rendszer áll rendelkezésre, az az Egységes Nyomozó Hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (ENYÜBS), ami egy ún. követő statisztika; minden esetben a tárgyidőszakban lezárt eljárások számáról ad tájékoztatást. Az adatbázis nem az elkövetési idő, hanem a statisztikában való rögzítés időpontja szerint tartalmazza a bűncselekményeket.^[27] A magyarhoz hasonló típusú statisztikai adatok lényegében tartam-, vagyis állapotadatok, és nem az adott év releváns jogi történéseit mutatják be, hanem csupán időbeli és jogi konstrukciók homogenizált együttesének átlagát. Ha egy modern, rugalmas és alkalmazkodó rendszert szeretnénk, akkor az első lépés egy, a rendőrségtől részben függetlenül működő, a britek által működtetett statisztikai értékelő

[23] Sherman et al., 2016.

[24] Sutherland – Mueller-Johnson, 2019, 54-72.

[25] Ariel – Bland, 2019, 1-18.

[26] Hope, 2005, 7-22.

[27] Kertész, 2002, 29-32.

rendszer kialakítása kell, hogy legyen. A rendőrségi statisztikák mellett éppúgy fontosak az ítéletek és a kiszabott büntetések információi, amelyek szintén segítenek a bűncselekmények súlyozásában. Nem utolsósorban figyelembe kell venni a CHI megalkotása során a kriminológiai kutatásokban megjelenő bűnügyi statisztikák elemzéseit, amelyek bűnözésföldrajzi oldalról is rámutatnak a bűncselekmények intenzitására, gyakoriságára és súlyosságára.

Az Egyesült Királyságban a CHI széles körben alkalmazott eszköz a rendőrségi munkában és a bűnmegelőzésben. A Cambridge University tanulmánya részletesen bemutatja a CHI használatát, amely segítette a rendőrségi erőforrások hatékonyabb elosztásában és a súlyos bűncselekmények megelőzésében.^[28] Cambridge Crime Harm Index: A Cambridge University által kifejlesztett mutató,^[29] amely a bűncselekmények súlyosságának mérésére szolgál az Egyesült Királyságban. Ausztráliában,^[30] Dániában^[31] a CHI szintén fontos szerepet játszik a bűnügyi statisztikák elemzésében és a közösségi biztonság javításában, a Canadian Crime Harm Indexet a rendőrségi jelentések és a bírósági ítéletek alapján fejlesztették ki.^[32] A CHI-t ugyancsak alkalmazzák a helyi bűnmegelőzési programok hatékonyságának növelésére. Az USA-ban a CHI szintén egyre nagyobb figyelmet kap, különösen a bűnmegelőzési politikák kialakítása során.^[33] Pilot projekt jelleggel több államban, kísérleti projektek keretében vizsgálják a CHI alkalmazását a helyi rendőrségi munkában. A CHI pontosabb képet ad a bűncselekmények hatásairól, mint a hagyományos statisztikai módszerek, ezzel segít az erőforrások igazságosabb és hatékonyabb elosztásában a rendőrségi munkában, nem mellékesen támogatja a súlyos bűncselekmények megelőzését és kezelését. Azonban a CHI egy folyamatos karbantartást igénylő rendszer, mivel a gazdaság, a társadalom és ezáltal a bűnözés állandó változásához igazodó módon kialakítása és folyamatos karbantartása bonyolult és időigényes feladat.^[34] Az ausztrál Crime Harm Index (ACHI) kidolgozását és alkalmazását bemutató tanulmány célja a bűncselekmények gazdasági hatásainak mérésére szolgáló eszköz létrehozása volt. A kutatás során a szerzők az ausztrál bűnügyi statisztikák és gazdasági adatok alapján értékelték a bűncselekmények költségeit és hatását. A tanulmány bemutatta, hogyan lehet az ACHI-t alkalmazni a bűnmegelőzési és rendőrségi stratégiák javítására.^[35]

Ahogy az itt ismertetett kutatások ugyancsak alátámasztják, a CHI egy sokoldalú, rendkívül modern és hatásos mérőeszköz, mely megalkotása a következő felismerésekből fakadt: a bűnildőzés kapacitása véges, a bűnözés térben és

[28] Barnes – Hyatt, 2020, 347-372.

[29] Sherman, 2020, 1-14.

[30] Kerr et al., 2017, 43-59.

[31] Andersen et al., 52-69.

[32] Hodgkinson, 2019.

[33] Van Ruitenburg et al., 2022, 423-445.

[34] Curtis-Ham, 2022, 177-192.

[35] House et al., 2018.

időben állandóan változik, ahogy változnak az arra adott társadalmi válaszok is. Továbbá a bűnözésnek jelentős költségkeletkeztető hatásai vannak, amelyek nem csupán az igazságszolgáltatási alrendszerek fenntartásában artikulálódnak, hanem más terekben is, mint akár a börtönök működtetésének költségében vagy az egészségügyi rendszert érintő következményekben. Nem utolsósorban, nem csupán reaktív, hanem megelőzési jelleggel, proaktív módon is használható a CHI, vagyis az erőforrások telepítése már a későbbi negatív hatások csökkentésének is konstruktív eszközévé válhat.

VI. ÖSSZEGZÉS

A tanulmány célja a rendőrség nyomozó hatóságának hatáskörét és illetékességét meghatározó jellemzők részletes bemutatása volt, különös tekintettel a szabályozási előzményekre, rávilágítva az erőforrás-elosztási rendszer állandóságára és rugalmatlanságára. Noha az évek során több jogszabály módosult, az új normák jellemzően átvették a korábbiak logikáját, így a változások nem hoztak érdemi áttörést; a szervezeti elnevezések módosulása mellett az ügyelosztás rendje és az erőforrás-allokáció alapelvei lényegében érintetlenek maradtak. A háromszintű struktúra továbbra is lehetővé teszi a magasabb szintű szervek beavatkozását az ügyek elosztásába, azonban ez nem párosult arányos személyi és tárgyi kapacitásrendeléssel.

Az erőforrások elosztása tehát jelenleg az ügyek büntetőjogi minősítésén alapul, az illetékesség pedig az elkövetés helyéhez kötődik. A rendészettudomány fejlődése ugyanakkor meghaladta a kizárólag „Btk.-alapú” szemléletet: a Crime Harm Index (CHI) az erőforrások elosztásakor nem pusztán a jogi kategóriákat veszi figyelembe, hanem a bűnözés tényleges társadalmi ártalmát is, térben és időben vizsgálva azt. A CHI hatékony működéséhez olyan adatbázis szükséges, amely minimalizálja a rendőrségi adatfelvétel és rögzítés torzításait, és a látens bűnözési trendekről is képes információt szolgáltatni; a magyar rendőrség centralizált működése kedvező környezetet kínál a bevezetéshez és a szervezeti presztízs növeléséhez. A gyakorlati alkalmazhatóság erősítése érdekében a CHI hazai adaptációja fokozatos pilot projektekkel (2–3 megye), auditált – részben független – ártalom-adatbázissal és egységes kódolási protokollal képzelhető el. Ettől rövid távon a területi egyenlőtlenségek mérséklését, az ügyidők rövidülését és a sértetti elégedettség javulását, hosszabb távon pedig a kapacitások és kockázatok jobb összehangolását, a rendőri működés és legitimitáció erősödését és a költségek csökkenését várhatjuk. Ehhez mindössze a tudományra nyitott és fogékony attitűd szükségeltetik a rendőri szakma oldaláról, meghallva az idők szavát, és meghaladva a konvencionális megközelítéseket. Ha a jelenlegi hatásköri és illetékességi rendszert e szempontok figyelembevételével észszerűsítjük, a nyomozati munka eredményessége érdemben növelhető, miközben a ráfordítások optimalizálása is megvalósítható.

HIVATKOZÁS (MLA)

- Vári, Vince. „Nyomozási erőforrások elosztásának elve és logikája a magyar rendőrségen.” *Jog-Állam-Politika: Jog- és politikatudományi folyóirat*, vol. 17, no. 4, 2025, pp. 87-103. <https://doi.org/10.58528/JAP.2025.17-4.87>

IRODALOM

- Andresen, Martin A. (2015): Predicting local crime clusters using (multinomial) logistic regression. In: *Cityscape: A Journal of Policy Development and Research*. 17(3). (Elérhető: <https://www.huduser.gov/portal/periodicals/cityscpe/vol17num3/ch16.pdf>).
- Andersen, Helle A. – Mueller-Johnson, Katrin (2018): The Danish Crime Harm Index: how it works and why it matters. In: *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing*. 2(1-2). DOI: <https://doi.org/10.1007/s41887-018-0021-7>.
- Ariel, Barak – Bland, Matthew (2019): Is crime rising or falling? A comparison of police-recorded crime and victimization surveys. In: *Methods of Criminology and Criminal Justice Research (Sociology of Crime, Law and Deviance, Vol. 24/2019)*. Emerald Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1108/S1521-613620190000024004>.
- Barabás A. Tünde (2019): Alternatív büntetések hatékonysága a magyar igazságszolgáltatás rendszerében. In: *Miskolci Jogi Szemle*. 14(2) (special issue) .
- Barnes, Geoffrey Carroll – Hyatt, Jordan M. (2020): Policing and Crime Harm: Applying the Crime Harm Index to Police Resource Allocation. In: *Journal of Experimental Criminology*. 16(3). DOI: <https://doi.org/10.1007/s11292-020-09490-5>.
- Borbíró Andrea (2009): A kriminálpolitika hatékonysága. In: *Kriminológiai Közlemények Különkiadása, VI. Országos Kriminológiai Vándorgyűlés*. Magyar Kriminológiai Társaság, Bíbor Kiadó, Miskolc.
- Curtis-Ham, Sophie (2022). Measuring Harm with Crime Harm Indices. In: Bland, Matthew – Ariel, Barak – Ridgeon, Natalie (eds.): *The Crime Analyst's Companion*. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-94364-6_13.
- Farkas Ákos (2007): A büntető igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának korlátai. In: Harsági Viktória – Wopera Zsuzsa (szerk.): *Az igazságszolgáltatás kihívásai a XXI. században: tanulmánykötet Gáspárdy László professzor emlékére*, HVG-ORAC, Budapest.
- Hanvay Csaba (2004): Rejtett tartalékok a rendőrségnél. In: *Belügyi Szemle*. 52(9).
- Hope, Tim (2005): What do crime statistics tell us? A comparison of the British Crime Survey and police recorded crime data. In: *Crime Prevention and Community Safety*. 7(1). DOI: <https://doi.org/10.1093/he/9780199691296.003.0003>.
- House, Paul D. – Neyroud, Peter W. (2018): Developing a Crime Harm Index for Western Australia: the WACHI. In: *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing*. Vol. 2/2018. DOI: <https://doi.org/10.1007/s41887-018-0022-6>.
- Inzelt Éva – Kerezsi Klára – Kó József – Gosztonyi Géza (2009): A fiatalkorúak büntető igazságszolgáltatásának hatékonysága: a fiatalok elítéltek utánkövetéses visszaesési vizsgálata. In: *Család Gyermek Ifjúság*. 18(4).
- Kerr, Jeanette – Whyte, Carolyn – Strang, Heather (2017): Targeting escalation and harm in intimate partner violence: Evidence from Northern Territory Police, Australia. In: *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing*. 1(2-3). DOI: <https://doi.org/10.1007/s41887-017-0005-z>.
- Kertész Imre (2002): Statisztikai mozaik. In: *Belügyi Szemle*. 50(4).
- Korinek László (2006): Nomádok és letelepedettek. In: *Jogtudományi Közöny*. 2006/7-8. sz.

- Ligeti Miklós (2008): Gondolatok a rendszerváltás utáni magyar rendőrségről. In: *Renészeti Szemle*. 56(7-8).
- Office of Community Oriented Policing Services (COPS). (2023). Law Enforcement Tech Guide for Creating Performance Measures That Work. (Elérhető: <https://cops.usdoj.gov/RIC/Publications/c363-pub.pdf>).
- Renys, Bradford W. – Randa, Ryan – Brady, Patrick Quinn (2023): Identifying and Explaining the Harmful Effects of Stalking Victimization: An Analysis of the National Crime Victimization Survey. In: *Justice Quarterly*. 41(20). DOI: <https://doi.org/10.1080/15614263.2022.2125873>.
- Resource Allocation for Crime Prevention with Deterrence Effect (2023). SSRN. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.4526158>.
- Sherman, Lawrence William – Neyroud, Peter – Neyroud, Eleanor (2016): The Cambridge Crime Harm Index: Measuring Total Harm from Crime Based on Sentencing Guidelines. In: *Policing: A Journal of Policy and Practice*. 10(3), September 2016. DOI: <https://doi.org/10.1093/police/paw003>.
- Sherman, Lawrence William and Cambridge University associates (2020): How to Count Crime: the Cambridge Harm Index Consensus. In: *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing*. Vol. 4/2020. DOI: <https://doi.org/10.1007/s41887-020-00043-2>.
- Sutherland, James – Mueller-Johnson, Katrin (2019): Evidence vs. professional judgment in ranking “power few” crime targets: A comparative analysis. In: *Cambridge Journal of Evidence-Based Policing*. 3(1-2). DOI: <https://doi.org/10.1007/s41887-019-00033-z>.
- Szabó László (1993): Magyar Büntető eljárási jog I.. In: Cséka Ervin (szerk.): *Egységes Jegyzet. Kézirat*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Szabó Imre (2007): A hatékonyság megvalósítható cél vagy eljárási elv? In: Harsági Viktória – Wopera Zsuzsa (szerk.): *Az igazságszolgáltatás kihívásai a XXI. században – tanulmánykötet Gáspárdy László professzor emlékére*. HVG-ORAC, Budapest.
- Szabóné Nagy Teréz (1974): *Büntetőeljárás-jog*. BM Tanulmányi és propaganda csoportfőnökség, Budapest.
- Szikinger István (1996): A rendőrség és a közvélemény. In: *Kriminológiai közlemények*. 1995/54. sz.
- Van Ruitenburg, Teun – Ruiter, Stijn (2022): The adoption of a crime harm index: A scoping literature review. In: *Police Practice and Research*. 24(4). DOI: <https://doi.org/10.1080/15614263.2022.2125873>.
- Vári Vince (2014): Bűnügyi statisztika és a bűnüldöző szervezet teljesítményértékelése – avagy hatékony-e, ami „objektív”? In: *13. PhD Tanulmányok*. Pécsi Tudományegyetem ÁJK Doktori Iskola, Pécs.
- Vári Vince (2016): A bűnüldözés relatív hatékonysága és a rendőrség. In: Szabó Csaba (szerk.): *Studia Doctorandorum Alumnae: Válogatás a DOSz Alumni Osztály tagjainak doktori munkáiból*- Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ), Budapest.
- Vári Vince (2017): Teljesítmény és hatékonyságmérés a rendőrségen, kérdőíves kutatás a rendőrség egyéni teljesítményméréséről. In: *Magyar Renészeti*. 2017/5. sz.
- Vári Vince (2024): Allocating investigative resources within the Hungarian police force. In: *European Integration Studies*. 20(1, Special Edition). (Elérhető: https://www.uni-miskolc.hu/~www_eis/index.php?p=issues&id=71).

JOGSZABÁLYOK

- 3/2008.(I.16.) IRM számú rendelet a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről.
- 10/1979.(BK 7.) BM számú utasítás.
- 15/1994. (VII.14.) BM rendelet.
- 25/2013. (VI.24.) BM rendelet a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről.
- 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól.
- 1973. évi I. tv. (Be.).
- 1956. évi 35. tvr.
- 1998. évi XIX. törvény (Be.).
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.).
- 2017. évi XC. törvény a Büntetőeljárásról (Be.).

Szerényi Gábor grafikája